

JERNKONTORET

REMISSVAR

Jernkontorets diarienum: 13/13

Stockholm 2 september 2013

Naturvårdsverket

Yttrande över Nationellt avfallsförebyggande program NV-09596-11

Sammanfattning

Jernkontoret välkomnar arbetet med att ta fram långsiktiga planer för avfallsminimering. Det underlättar alltid arbetet i företagen att veta vilket håll planerna lutar åt. De övergripande målen som föreslås, *Avfallsmängden ska minska kontinuerligt jämfört med år 2010 och Innehållet av farliga ämnen i material och produkter ska minska*, måste däremot endera strykas eller skrivas om för att fungera som mål i relation till vår bransch.

Stöd för visionen för avfallsförebyggande

Stålindustrin välkomnar arbetet och programmet för avfallsförebyggande. Långsiktighet och tydlighet om vart Sveriges avfallsarbete är på väg är bra. Naturvårdsverkets vision påminner i sitt innehåll om ett av de tre åtaganden i den nyantagna visionen för 2050: Stål formar en bättre framtid.

Åtagandena är:

VI LEDER TEKNIKUTVECKLINGEN:

Vår forskning och innovation revolutionerar tekniken i framtidens samhällen. Våra stål utmanar ständigt teknikens gränser.

VI FÖDER KREATIVA INDIVIDER:

Vår arbetsmiljö stimulerar människor att utveckla nya samhällslösningar i global samverkan. Vår kreativitet utmanar ständigt tankens gränser.

VI SKAPAR MILJÖNYTTA:

Vår tillverkning använder resurser så effektivt att inget annat än samhällsnyttiga produkter lämnar företagen. Våra ambitioner utmanar ständigt det möjligas gränser.

Besöksadress
Kungsträdgårdsgatan 10
Postadress
Box 1721, 111 87 Stockholm

Telefon
08-679 17 00
Telefax
08-611 20 89

E-post
office@jernkontoret.se
Webbplats
www.jernkontoret.se

Organisationsnr
802001-6237

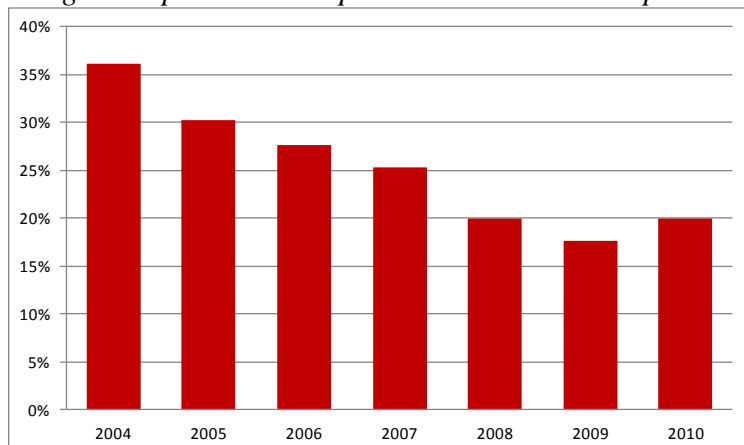
JERNKONTORET

Inom stålindustrin har företagen traditionellt haft egna deponeringsplatser men några av stål-företagen har på senare tid beslutat att inte ha någon egen deponi längre. Detta som ett resultat av ett medvetet restproduktsarbete. Mängden avfall ska minimeras så långt det är processmässigt och ekonomiskt rimligt. Bedömningen av bästa hantering med avseende på miljö, teknik och ekonomi måste göras i varje enskilt fall. Ibland är det dock vare sig önskvärt eller miljömässigt klokt att alltid minska mängden avfall. Som en effekt av att gasreningen inom stålindustrin har blivit effektivare under de senaste trettio åren har mängden avskilt stoft (avfall) ökat, vilket i sig är positivt ur miljösynpunkt (renare luft) även om det innebär ökade avfallsmängder.

Sett över en rad år är dock trenden tydlig, mängden deponerat material är minskande i relation till produktionen av restprodukter, se Figur 1. Genom återanvändning av interna material, säkerställandet av användning av stålindustrins biprodukter och återvinning av t.ex. metallinnehåll i stoft, minskas uttaget av jungfruliga material avsevärt, både internt i stålproduktionen och i extern användning i t.ex. vägbyggnation. I mitten av 2000-talet var de deponerade mängderna över 35 procent av producerad mängd och de har till 2010 minskat till ca 20 procent. Går man längre tillbaka i tiden var andelen ännu större.

Figur 1

Mängden deponerade restprodukter i relation till produktion av restprodukter 2004 till 2010

Branschens restproduktsarbete hamnar högt upp i avfallshierarkin och svensk stålindustri är en resurseffektiv bransch. Det finns dock alltid en bortre gräns för hur mycket det får kosta att återvinna ett avfall och vilka möjligheter det finns att använda eller sälja det. Är kostnaden för hög, transportavstånden för långa eller efterfrågan saknas kvarstår deponering som det enda rimliga alternativet. Detta ska också gälla för sådana avfallsströmmar med farliga ämnen som vi vill ta ur kretsloppet. När är återvinning lämpligt och när är det inte? Det finns en inbyggd konflikt mellan att vilja avgifta kretsloppet och återvinna mer, som bör belysas mer i planen.

Skriv om de två övergripande målen i programmet

Inledningen och sammanfattningen måste kompletteras med de två övergripande målen så att de blir synliggjorda. Dessa gäller ju för *allt material, produkter och avfall* och alla branscher/sektorer och inte bara för de sektorer som särskilt pekas ut. De två övergripande målen behöver dock formuleras annorlunda för att fungera för industrin.

JERNKONTORET

Avfallsmängden ska minska kontinuerligt jämfört med år 2010 – stryk eller skriv om

Det är rätt tänkt att avfall från miljöfarlig verksamhet inte ska ingå i avfallsminimeringsplanen med hänvisning till att frågan regleras inom tillståndsgivningen utifrån en samlad bedömning. Utöver detta finns krav i lagstiftning och BAT-slutsatser på hur frågan ska hanteras. För de flesta restprodukter som produceras är mängderna direkt korrelerade med mängderna produkter vi producerar. Det absoluta målet om att avfallsmängderna ska minska från 2010 är olämpligt eftersom det indirekt innebär att man reglerar produktionen av stålprodukterna.

Stålindustrin har de senaste åren arbetat intensivt med att minska mängderna avfall och att nyttiggöra samtliga restprodukter. I det enskilda fallet har dock detta arbete hejdats av segdragna diskussioner om huruvida en restprodukt är ett avfall eller en biprodukt. I Ramdirektivet för avfall definieras vad som är avfall och biprodukter. Samtliga stålföretag har därför "sorterat" sina restprodukter i biprodukter respektive avfall. De biprodukter som identifierats har registrerats i REACH. Eftersom det är varje innehavare av ett material som ska göra biprodukts-/avfallstestet, kan företagen skilja sig åt i sina bedömningar av samma typ av material. Olika företag har kommit olika långt i detta arbete. Stålindustrins arbete beskrivs mer detaljerat i handboken "Stålindustrin gör mer än stål 2012".

Om Naturvårdsverket verkligen avser allt avfall, måste man tänka om. I första hand förordar vi en precisering av att målet endast omfattar hushållsavfall, i andra hand en strykning. Ska det stå kvar bör man koppla målet till ekonomisk utveckling eller produktion. Annars kommer mängden avfall vissa år att vara större vid högkonjunktur och lägre vid lågkonjunktur.

Innehållet av farliga ämnen i material och produkter ska minska – stryk eller skriv om

När det gäller det andra målet måste begreppet farliga ämnen ges en tydlig definition. Ordvalen när det gäller t.ex. fler *giftfria* produkter, mål att *bara ha giftfria produkter* som står i inledningen, sammanfattning och löptext måste förklaras. Vad menas med giftfritt och enligt vilka/vems kriterier? Ett ingående ämnes farlighet är inte lika med farlighet i ett material eller en produkt. Ett ämne kan uppvisa farliga egenskaper i sin grundform men när det ingår som en del av en produkt finns inte de farliga egenskaperna kvar. Vissa av de metaller som stålindustrin använder för att legera stål uppvisar farliga egenskaper, men blir rostfritt stål som används till t.ex. rostfria diskbänkar och medicinska produkter som ersätter kroppsdelar eller till kirurgtråd. Målet måste därför strykas eller skrivas om. Ett förslag är att man ändrar målformuleringen till *exponeringen för farliga ämnen ska minska, istället för innehållet av farliga ämnen i en produkt*.

Bo-Erik Pers
Verkställande direktör

Eva Blixt, 070 - 6791795
Senior Advisor